

KROONIKA

Tartu Ülikooli muuseumi 2021. aasta aruanne

JAANIKA ANDERSON

Tartu Ülikooli muuseumi jaoks sarnanes 2021. aasta 2020. aastaga. Pandeemia tõi märtsikuus kaasa muuseumi sulgemise, mais taas avatud muuseumi külastamine ei taastunud 2019. aasta eelsel tasemel, vaid püsis sarnane 2020. aastaga. Kuigi mõned tegevused tuli edasi lükata, muuta või ära jätta, viidi paljud plaanid siiski ellu, kuigi juba kavandamisel oldi ettevaatlikumad ja peeti silmas ebastabiilset olukorda.

Muuseumi omatulu jäi pisut alla 2020. aasta omatulule. Rahastus TÜ üldfondist tõusis 2,5%, mis võimaldas katta aasta lõpus kasvanud halduskulud. Lisaks saadi tulu 443 515 eurot (piletid, rent, programmid ning projektid ja toetused, sh kriisiabi Kultuuriministeeriumilt). Kultuuriministeeriumi muuseumide tegevustoetus (50 000 eurot) ja kriisiabi toetus (66 445 eurot) võimaldas jätkata muuseumi igapäevast tööd. Lisaks sai Kultuuriministeeriumilt taotleda teenuste ümberdisainimise toetust, mis lubas hankida veebitöök vajalikke vahendeid (26 812 eurot). Tartu linn toetas lisaks kultuuriprojektidele Tartu tähetorni avalikkusele mõeldud tegevusi ja teenuseid (10 000 eurot).

Omatulu prognoosi suhtusime konservatiivselt. Müügitulu (rent, suveniirid, piletid, haridusprogrammid) jäi prognoosi lähedale, mis on aga pandeemiaeelse ajaga võrreldes umbes poole võrra väiksem. Seevastu mitu projektitaotlust olid edukad. Saime avada toomkirikus uue püsinäituse „Toomkiriku saladuste kamber“, kunstimuuseumis ajutise näituse „Surma pale. Elu vägi surimaskides“, uuendada haridusklassi toomkirikus, avada tähetorni aias suvenäituse „Uudiseid Marsilt“ ja algatada astrofoto konkursi.

Muuseumi külastatavus jäi umbes 2020. aasta tasemele. Väliturismi osakaal jäi kesiseks ja oodatust tagasihoidlikumaks. Suvekuud ei toonud ka oodatud siseturismi tõusu, mille põhjuseks võis olla erakordselt kuum suvi. Ruumide rentimine oli ebastabiilne – haiguse leviku tõttu paljud broneeringud tühistati.

Kokkuhoiumeetmena jätkasime teist aastat töö ringikorraldamist suvehooajal. Tavapärase lisatööjõu palkamise asemel suunasime kõik oma töötajad külastussektorisse külastusjuhtide ja kassapidajatena. Töökorralduse keerukuse tõttu saab see olla siiski ainult ajutine lahendus.

Vaatamata ootamatustele jätkus ideid ja tahet uusi mõtteid teoks teha ning koos aega veeta. Muuseumitöötajad pidasid koos vastlapäeva, tehti õppekäik Tallinna muuseumidesse ning osaleti aktiivselt koolitustel. Muuseumi tegevustes osales 20 praktikanti ja üks vabatahtlik (kokku 3000 töötundi). Kolleegipremia aasta Tullio pälvil kommunikatsiooniosakonna juhataja **Küllil Lupkin**.

31. detsembri 2021 seisuga töötas muuseumis 37 inimest, täidetud oli 27,8 ametikohta (2020. aastal töötas 39 inimest ja täidetud ametikohti oli 28,15). Töölt lahkus kaks inimest.

Tunnustused

- Raamat „Qui vult, potest. Karl Morgenstern 250“ ajalookirjanduse aastapremia nominent.
- Eesti muuseumide aastaauhinna nominatsioon hariduse kategoorias veebitundide katseprojektiga.
- HITSA e-kursuse kvaliteedimärk kursusele „Vana-Egiptus ja tänapäev“ (P2TP.TK.100).
- KIK-i rahastatud neljale programmile andis keskkonnahariduskeskus kvaliteedimärgise „Läbimõeldud programm“.

Eduka koostöö eest soovime tänada oma **koostööpartnereid**. TÜM sai lisaks Tartu Ülikoolile toetust Kultuuriministeeriumilt, Muinsuskaitseametilt, Tartu Linnavalitsuselt, Eesti Kultuurkapitalilt, Keskkonnainvesteeringute Keskuselt, SA-lt Eesti Teadusagentuur, Haridus- ja Teadusministeeriumilt.

Kulud-tulud

Tulud kokku: 1 241 372 eurot (2020. aastal 1 272 387)

- Rahastus TÜ üldfondist: 797 856 eurot (2020. aastal 778 566)
- Teadustegevus: 66 824 eurot (2020. aastal 135 555)
- Renditulu, piletite ja suveniiride müük: 115 782 eurot (2020. aastal 125 705)
- Tulud õppetegevusest: 16 866 eurot (2020. aastal 40 185)
- Muud toetused: 244 043 eurot (2020. aastal 193 376)
- Asutuse arengufond: 7360 eurot (2020. aastal 6052)

Kulud kokku: 1 204 419 (1 121 955)

- Tööjõukulud: 639 776 eurot (2020. aastal 634 801)
- Ruumide kulu: 310 380 eurot (2020. aastal 271 714)
- Kantselei- ja majanduskulu: 178 485 eurot (2020. aastal 165 770)
- Koolitus- ja lähetuskulud: 5297 eurot (2020. aastal 1627)
- Sisse ostetud õppe- ja teadustöö: 2213 eurot (2020. aastal 760)
- IT-kulud: 29 269 eurot (2020. aastal 7368)
- Transpordikulud: 3189 eurot (2020. aastal 2500)
- Külaliste vastuvõtt ja erisoodustused: 7337 eurot (2020. aastal 7233)
- Investeeringud põhivarasse: 0 eurot (2020. aastal 15 516)
- Muud tegevuskulud: 8947 eurot (2020. aasta 5311)
- Kesksete kulude katmise eraldis: 19 525 eurot (2020. aasta 19 997)

Projektitoetusi saadi järgmiselt:

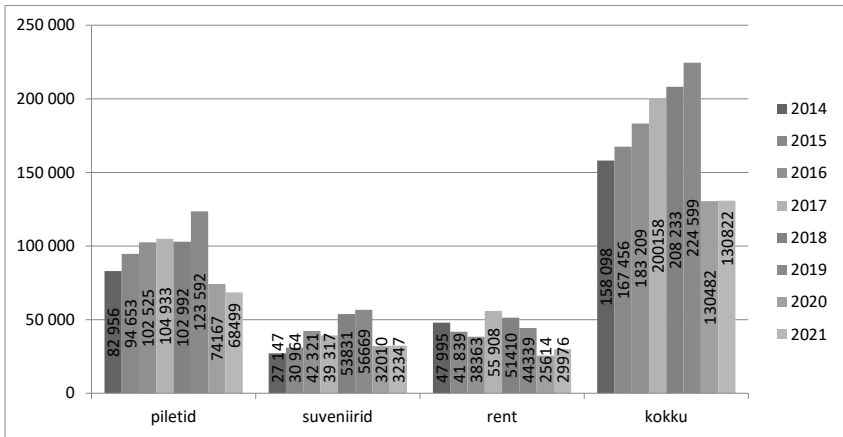
- Nordplus Nordic: 10 540 eurot
- Keskkonnainvesteeringute Keskus (KIK): 2550 eurot
- Kultuuriministeeriumi tegevustoetus: 50 000 eurot
- Kultuuriministeeriumi kriisiabi ja teenuste ümberdisain: 93 257 eurot
- Kultuurkapital: 24 450 eurot

Joonis 1. Surma pale. Elu vägi surimaskides. Näitus TÕ kunstimuuseumis (Angelina Pjatkovskaja foto).

Joonis 2. Kunstipiknik Toomel (Angelina Pjatkovskaja foto).

Joonis 3. TUM-i omatulu: piletid, suveniirid ja renditulu 2014–2021.

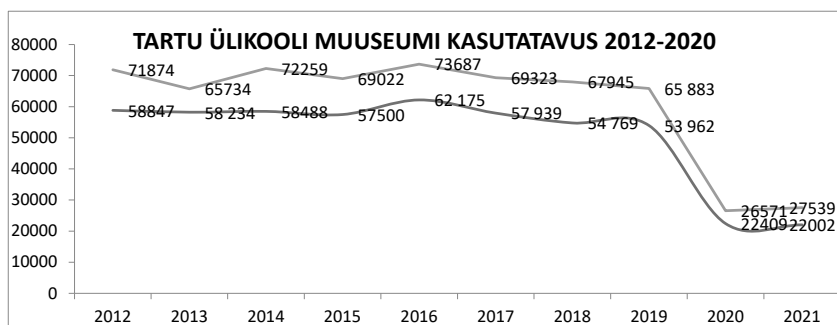
- Muinsuskaitseameti muuseumide kiirendi: 45 060 eurot
- Tartu linna kultuuriprojektid: 6898 eurot
- Tartu linn: 10 000 eurot
- ETAG teaduse populariseerimine: 7224 eurot
- HTM-i õpihuvilaagrid: 12 960 eurot
- HTM (teadusloo kogud): 45 967 eurot
- Kultuuriministeeriumi kriisiabi: 145 394 eurot
- Nordplus: 1098 eurot
- TÜ kirjastamistoetus: 2000 eurot

Külastuste statistika

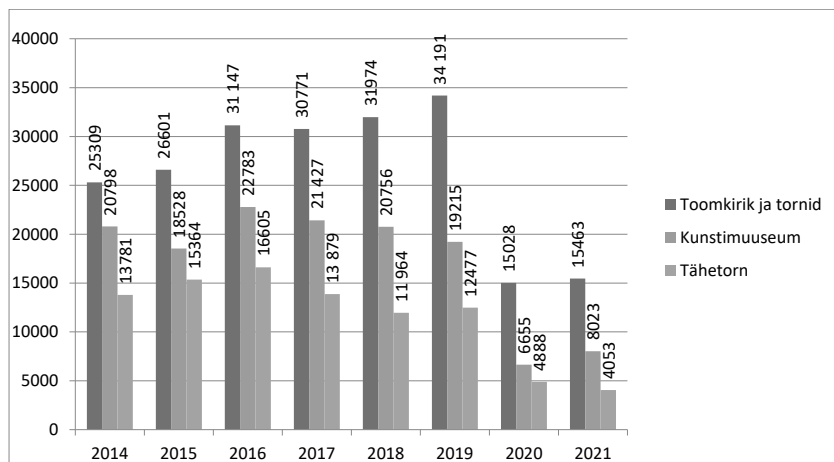
2021. aastal teenindas muuseum 27 539 kasutajat, sh 22 002 pileti-ga külastajat (2020. aastal 26 571 kasutajat, sh 22 049 külastajat). Kasutajate hulka loetakse lisaks muuseumikülastajatele ka rendi-üritustel, teatrietendustel jt väliüritustel osalejad, kus kasutatakse muuseumi taristut; pileti-ga külastajaks loetakse ka tasuta pileti-ga külastajad ja haridusprogrammides osalejad.

Toomkirik ja tornid – 15 463 kasutajat (2020. aastal 15 028), sh 11 062 külastust muuseumialasse ja 4401 tornidesse.

Kunstimuuseum (koos auditooriumi, aula ja kartseriga) – 8023 kasutajat (2020. aastal 6655).

Joonis 4. Tabel kajastab kuni 2014. aastani TÜ ajaloo muuseumi, kunstimuuseumi ja loodusemuuseumi külastusstatistikat (v.a teaduslinn). Alates 2014 kajastub tabelis ainult Tartu Ülikooli muuseumi külastuste arv. Ülemine joon: kasutajad (v.a. teaduslinn). Alumine joon: külastajad.

Joonis 5. Kasutajate arvud majade kaupa 2014–2020 (ei sisalda teaduslinna külastajaid).

Tähetorn – 4053 kasutajat (2020. aastal 4888).

Välituristidest külastasid toomkirikut kõige enam sakslased (299), lätlased (296), soomlased (223) ja prantslased (204).

Ekskursioonide maht vähenes märkimisväärselt eriolukorra ja piirangute ning nii välis- kui ka siseturismi kahanemise tõttu.

Toomkirikus toimus 49 ekskursiooni, kus osales 697 inimest (2020. aastal 70 ekskursiooni 816 inimesele). Ekskursioone tehti enamasti eesti keeles, vaid kuus olid ingliskeelsed.

Tartu Ülikooli kunstimuuseumis, aulas, auditooriumis ja kartseris toimus 40 ekskursiooni, millel osales 638 inimest (2020. aastal 70 ekskursiooni 589 osalejaga). Ekskursioonid olid valdavalt eesti keeles, umbes neljandik ingliskeelsed.

Näitused

Näitustegevust planeerides arvestasime ettenägelikult inim- ja raharessursse, mistõttu kavandatu õnnestus teoks teha. Aasta jooksul lisandus programmi ka erinevaid ajutisi koostöö- ja sisse toodud näitusi.

2020. aasta 14. detsembril avati toomkirikus püsinäitus „**Toomkiriku saladuste kamber**“ (kuraatorid Karoliina Kalda, Tiiu Kreegipuu, Mariann Raisma), millega kaasnes perepäev ja jõuluprogrammid. Uus mänguline näitusesaal võimaldab otsida vastuseid toomkirikuga seotud küsimustele ning kogu perel aega veeta.

Veebruaris 2021 avati toomkirikus rahvusülikooli 100. aastapäevaks loodud näitus „**Ars academica. Tartu Ülikooli kunstikogu**“ (kuraator Ingrid Sahk), mis 2019–20 oli eksponeeritud Kadrioru kunstimuuseumis. Paraku tuli muuseum kohe pärast avamiskampaaniat sulgeda.

Alates juulist 2021 on Hullu Teadlase kabinet täienenud **elektriseina** ning **Hullu Teadlase hologrammiga** (idee autor Klaus-Peter Ladva).

Kunstimuuseumis oli aasta algul (16.06.2020–21.03.2021) näitus „**Kivilõikekunsti lummus**“ (kuraator-projektijuht Jaanika Anderson). Maikuus avati samas ajutine näitus „**Surma pale. Elu vägi surimaskides**“ (kuraatorid Ken Ird, Anu Rae, 14.05.2021–18.03.2022), mille õnnestunud meediakampaania viis näituse mitme kuu vältel erinevatesse kanalitesse. Näitusega kaasnes ka edukas publikuprogramm ja see liikus 2022. aasta mais Eesti Tervisemuuseumisse.

Tähetorni õuenäitusega „**Uudiseid Marsilt**“, mis avati 02.06.2021 (kuraatorid Lea Leppik, Kaarel Nõmmela, Kärt Soieva) toodi vaataja ette põnevaid fakte Marsi uurimise ajaloost.

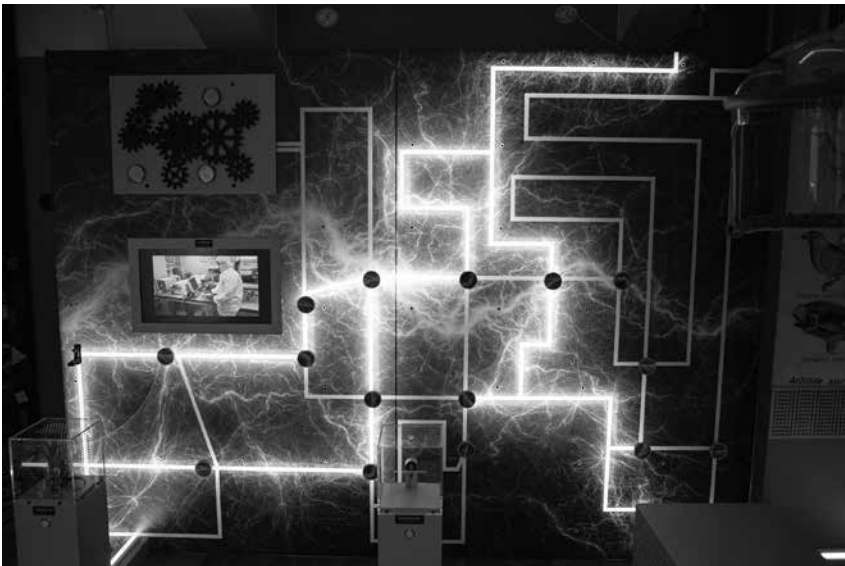
Tulnuka vitriin

19.05.2020–12.07.2021 „Värvides rebane“

13.07.2021–... kipsjäljend Tullio Ilometsa kätest

Joonis 6. Osalise päikesevarjutuse vaatlus Tähetorni aias (Angelina Pjatkovskaja foto).

Joonis 7. Elektrisein Hullu Teadlase kabinetis (Angelina Pjatkovskaja foto).

Külalisnäitused

- 20.10.–21.11.2021 Mongoolia saatkonna ja Tartu Ülikooli koostöönäitus „**Hundred Glances at Mongolia. Mandala – The Temple of Secret Tantra. Photos and Ritual Objects**“. Näitus oli pühendatud Mongoolia-Eesti diplomaatiliste suhete 30. aastapäevale ja seda eksponeeriti valges saalis.
- 13.09.–04.10.2021 Rumeenia saatkonna näitus **Eesti-Rumeenia diplomaatiliste suhete 30. sünnipäevaks** valges saalis.
- 22.09.2020–10.01.2021 Riigikantselei stendinäitus **Jüri Uluotsast** valges saalis.

Näitused mujal

- 11.01.–26.11.2021 fotonäitus „**Näigus noorus**“ TÜ Delta keskus. Näitus jutustab tudengitest läbi rahvusülikooli saja aasta ning valmis Tartu Ülikooli muuseumi ja Eesti Rahva Muuseumi koostööna (koostajad Külli Lupkin, TÜ muuseum; Merike Tamm, ERM; Kristjan Raba, ERM).
- 18.05.–01.08.2021 Tartu Ülikooli ja Tartu Ülikooli muuseumi koostöös sündinud rändnäitus „**Läbi kukkumiste tähtede poole**“ (kuraatorid Lea Leppik, Terje Lõbu)
  - 18.–30.05 Tallinnas Telliskivi loomelinnakus
  - 01.–13.06 Viljandis Arkaadia aias
  - 15.–27.06 Pärnus Iseseisvuse väljakul
  - 29.06–11.07 Narvas Raekoja platsil
  - 13.07–01.08 Tartus Kaarsilla ja Raatuse tänava vahelisel parkialal

TÜ muuseumi üritused ja publikuprogrammid

- 19.02 „Ars Ulademica“. Näituse „Ars Academica“ avamine vabas õhus varemete vahel. Kaasatud Ula baar ja DJ Ahto Külvet (Psyhoteek), reguleeritud korras sai külastada näitust. 200 inimest.
- 29.06 „Kunstipiknik“ Tartu linna päeval. Toomkiriku ümbruses kunstitööoad: portreemaal (juhendaja Veiko Klemmer), krookii (juhendaja Maris Tuuling), paberikunsti (TYPA) ja kunstiteraapia (Kersti Kinks) tööoad. Toitlustust pakkusid Toome kohvik, Köömen, Jätsiabi. 80 inimest.

Teenuse nimetus	2019		2020		2021		Muutus program- mide arvus 2021–2020
	Prog- ram- mide arv	Osa- lejate arv	Prog- ram- mide arv	Osa- lejate arv	Prog- ram- mide arv	Osa- lejate arv	
Haridusprog- rammid	476	9250	261	4760	364	7120	103
Ekskursioonid õpilasgruppi- dele	44	1410	26	677	33	667	7
Planetaariumi- mientendused õpilasgrup- pides	25	4889	18	283	3	34	-15
HT eksperim- endid	51	684	32	442	26	159	-6
HT laagrid	10	200	15	193	10	157	-5
HT konve- rents	1	712	1	950	1	531	0
Sünnipäevad	98	1041	33	478	14	219	-19
Jõuluprog- rammid					7	83	7

Joonis 8. Haridustegevus arvudes 2019–2021.

- Juulis püstitati Toomemäele Toome teaduslinn (Kärt Soieva, Kaarel Nõmmela, Karoliina Kalda, Külli Lupkin, Liina Tepand, Tanel Nõmmik). Täiendati 2020. aastal esimest korda püstitatud teaduslinna-
kut. Lisandus kultuuride maja, kus sai tutvuda eri kultuuride ter-
vitamiskommetega. Apteegis selgitati, millised toimed on erinevatel
ainetel, mida kasutatakse meditsiinis. Kerkis ka ausammas pärna-
le, kus sai teada, kuidas mõõdetakse puu vanust ja ümbermõõtu,
ning kvadrandi abil oli võimalik mõõta puu kõrgust. Teaduslinna
sai külastada igal ajal, sõltumata muuseumi lahtiolekuaegadest.
- 21.09 TÜ tudengite sügispäevadel tähetornis astronoomiateema-
line mälumäng. Viis võistkonda (Kaarel Nõmmik, Kärt Soieva).
- 24.09 TÖFF „Kas Marsil mandariine süüa saab“, teemaks toit
kosmoses. 64 inimest. Tähetornis (Kaarel Nõmmik, Kärt Soieva).
- Aasta läbi astronoomialoengud ning Kuu ja Päikese vaatlused tä-
hetornis (Kärt Soieva, Kaarel Nõmmik, Lea Leppik, Helle Jaaniste).

- Kuraatoriekskursioonid näitustel „Surimaskid“, „Ars Academica“, „Kivilõikekunsti lummus. Morgenstern 250“ (k.a veebituurid).
- 21.10 publikuprogramm näitusel „Surimaskid“. Jaan Aru „Kas andekust saab voolida“ TÕ kunstimuuseum. 30 inimest (Ken Ird).
- 25.11 publikuprogramm näitusel „Surimaskid“. Annika Laats „Leina mitu palet“. 25 inimest (Ken Ird).
- 19.12 jõuluootuse perepäev „Toomkiriku saladuste kambris“. Kuraatorite tuur, aardejaht, piparkookide kaunistamine, soovide kirjutamine jõulupuule. 50 inimest (Tiiu Kreegipuu, Marian Raisma, Kadri Kaljurand).

Tähetorni astronoomialoengud

- 19.01 Laurits Leedjärv ja Moorits Mihkel Muru, „Astronoomia-aasta 2020“
- 02.02 Tõnis Eenmäe, „Eksoplaneedid“
- 16.02 Anu Rae, „Meditiiniline astroloogia“
- 16.03 Karmel Kai Murumaa, „Kosmiline mikrolaine taustkiirgus ning mida see meile Univesrumi kohta räägib“ (veebis)
- 23.03 Peeter Tenjes, „Euroopa Kosmoseagentuur“ (veebis)
- 13.04 Rauno Gordon, „TPI satelliitide käekäigust“
- 27.04 Martin Vällik, „Kus ja kuidas kulgeb Kuu“
- 28.09 Kadri Tinn, „Sügistaevas 2021“
- 05.10 Lea Leppik, „Kes ja kuidas mõõtsid Struve (Balti) kaart“
- 19.10 Kaarel Nõmmela, „Kuidas 2021 Marsi uurimisel ajalugu tehti“
- 02.11 Maret Einasto, „Galaktikate superparved – kosmilise võrgustiku suurimad struktuurid“
- 16.11 Mihkel Pajusalu, „Kosmosetehnoloogilistest ettevõtmistest Tõraveres“
- 30.11 Tõnu Viik, „Ilveste akadeemia“
- 14.12 Enn Kasak, „Taeva ja põrgu topograafiast“

Haridustegevus

Haridustegevuse maht säilis üldjoontes 2020. aasta tasemel. Viirus tõi kaasa palju broneeringute tühistamisi ja ka olukorra paranedes ei õnnestunud kõike enam läbi viia. Märtsis, kui koolid suleti, korral-

Joonis 9. Toomkiriku saladuste kamber (Ele Loonde foto).

dati koolide toetuseks veebiprogrammide kampaania, millest sai õppetöö raames osa u 2000 last üle Eesti. Tegevus pälvis muuseumide aastaauhindade nominatsiooni hariduse kategoorias. Korraldasime ka üle-eestilise muuseumihariduse infopäeva õpetajatele.

Arvuliselt tehti kõige enam programme toomkirikus, kuid võrreldes 2020. aastaga vähenes nende hulk kõigist majadest kõige enam – 23 programmi ehk 22% võrra. Selles valguses läks kõige paremini kunstimuuseumis, kus viidi läbi 76 programmi, mis on eelneva aastaga võrreldes 10 programmi ehk 15% võrra rohkem.

Programmide rahastuse vaates moodustasid nagu eelmistel aastatelgi umbes kolmandiku muuseumi haridusprogrammidest Tartu linna rahastatud aktiivõppeprogrammid (82 ehk 36% muuseumis läbiviidud programmidest). 13,5% programmidest said teoks Keskkonnainvesteeringute Keskuse (KIK) rahastusel. 2021. aasta sügisel saime neljale programmile kvaliteedimärgise. Kokku on nüüd keskkonnahariduse lehel (keskkonnaharidus.ee) kümnest Tartu Ülikooli muuseumi programmist üheksal kvaliteedimärgis „Läbimõeldud programm“.

Tänu muuseumide kiirendist saadud toetusele saime endise toom-poe tagumise ruumi ümber korraldada õpikeskkonnaks sobiva sisse-seadega. Esimese korruse ruumi on mugav kasutada sünnipäevadel ning alg- ja põhikooliprogrammides. Suurematele õpilasgruppidele ning gümnaasiumiklassidele pakume haridusprogramme näituse-saalides või väiksemates rühmades. Uue sisustusega haridusklass on leidnud aktiivset kasutust muuseumi sees nõupidamise- ja koos-olekuruumina, samuti renditakse seda välja.

2020/21. õa toimus VII Hullu Teadlase teaduskonverents pealkir-jaga „Säästa särtsu“. Teemaks oli elekter, osales u 500 õpilast. Tea-duskonverentsist saab lähemalt lugeda teadushuviariduse portaa-list [miks.ee](https://www.miks.ee).¹

2021. aastal jätkus 2020. aastal alustatud Hullu Teadlase kesk-konnateadlikkust kasvatavate videote projekt (KIK-i rahastusel). Selle tulemusena valmis ja avaldati aprillis-mais 2021 Hullu Tead-lase Youtube'i kanalil seitse videot.² Jaanuari 2022 seisuga on neil u 1200 vaatamist.

Statistiliselt mõjutas epideemia kõige vähem Hullu Teadlase lin-nalaagreid. Neid õnnestus korraldada peaaegu tavapärasel mahul. Kuigi kevadel tuli traditsiooniline laager asendada veebiväljakutse-ga,³ sai nii suvekuudel (juunis ja augustis) kui ka sügisesel kooliva-heajal läbi viia laagriprogramme kokku kümnele lasterühmale.

Lisaks reaaliajasa veebitundidele valmis salvestatud videote ja in-teraktiivsete ülesannetega e-tund „Vana-Kreeka kultuur“ 6. klassile. Valmis on ka videomaterjal analoogilise tunni koostamiseks güm-naasiumile. Pidevalt on täiendatud e-õppematerjale e-koolikotis ning tähetorni kodulehele said üles viimased materjalid Teeme+ projekti raames „Elust kosmosejaamas“ ning „Spacetube'i videote kasutami-sest koolitunnis“.

---

¹ Savolainen, A. (2021). Säästa särtsu – Hullu Teadlase VII teaduskonverents. Miks.ee – <https://www.miks.ee/uudised/saasta-sartsu-hullu-teadlase-vii-teaduskonve-rents>.

² Videod: Äkki hävitame sääsed?, Jätku leiba!?, Kuhu jõuab prügi?, Kas meile jät-kub joogivett?, Kuidas tõestada kliimasoojenemist?, Kas elekter on päriselt odav?, Metsi tuleks päästa?

³ Hull Teadlane kutsus lapsi üles tegelema erinevate asjadega, vt <https://fb.watch/aG5-AhmEvX/>; <https://fb.watch/aG614iCxy5/>; <https://fb.watch/aG62Xlujwe/> ja <https://fb.watch/aG63SRsFfV/>.

Kogud

31. detsembri 2020 seisuga oli muuseumi kogudes 194 784 museaali (2020. aastal 165 566 museaali, kogud suurenenud 28 218 museaali võrra), millest MuIS-i on sisestatud 186 169 (96%), lisandunud 42 382 kirjet. Eksponeeritud on 7622 museaali. Veebis kättesaadava digikujutisega museaalide arv on 79 548 (41%). Eriolukorra ajal leidsid külastussektori töötajad rakendust kogudes, tänu sellele suurenes oluliselt andmebaasi sisestatud objektide hulk. Projekti „Kultuuripärandi digiteerimine 2018–23“ toel tegid muuseumi töötajad museaalidest 86 663 faili, digihoidlas on avalikus kasutuses 79 915 museaaliga seotud 480 056 faili.

Projekti „Kultuuripärandi digiteerimine 2018–23“ toel on digiteeritud ka 22 746 arhiivobjekti (u 273 000 kaadrit) ning pakendatud arhiivipüsivatesse säilitusümbristesse u 10 000 museaali.

Kasutati u 75 000 museaali.

Digihoidlas kasutati enam kui 895 000 faili.

Puhastati ja konserveeriti 17 431 eset.

Kogude juurdekasv

Jätkub „Rahvusülikool 100“ käigus kogutud materjalide vastuvõtmine. 2021. aastal jõudsid muuseumi kogusse näiteks TÜ eesti keele dotsendile Aino Valmetile (5. V 1928 – 22. III 1993) kuulunud esemed, Tartu Ülikooli arstiteaduskonna professori neurokirurg Arvo Tikku negatiivide kogu, TÜ poolt Soome põllumajandusteadlasele Kaarlo Teräsvuorile (1884–1977) Helsingisse saadetud kirjade ümbrikud (Teräsvuori töötas aastatel 1920–22 Tartu Ülikoolis taimekasvatuse professorina), näituse „Maailm seljakotis. 100 aastat loodusteaduslikke ekspositsioone“ jaoks kogutud esemed, mida kasutati TÜ teadus- ja õppereisidel.

Ajalooline astronoomia-matemaatika kogu 748 (ÜAM AjAM)* – sh juurdekasv 8

Ajalooline esemeline kogu 8684** (ÜAM Aj) – sh juurdekasv 1548

Ajalooline füüsika-keemia kogu 4483 (ÜAM AjKF) – sh juurdekasv 12

Ajalooline kunstikogu 907 (ÜAM AjK) – sh juurdekasv 1

Ajalooline meditsiinikogu 14 047 (ÜAM AjM) – sh juurdekasv 8

Arhiivkogu 63 576 (ÜAM Ar) – sh juurdekasv 8694
Fotokogu 67 882 (ÜAM F ja KMM F) – sh juurdekasv 17 947
Skulptuurikogu 474 (KMM S)
Gemmid valandid 19 093 (KMM GE)
Mündivalandite kogu 3509 (KMM Nv)
Graafikakogu 7765 (KMM GR)
Joonistuste kogu 551 (KMM JO)
Maalikogu 275 (KMM MA)
Ikoonikogu 228 (KMM IK)
Antiikoriginaalide kogu 152 (KMM A)
Numismaatikakogu 336 (KMM N)
Bonistika 123 (KMM B)
Medalikogu 33 (KMM ME)
Medalivalandite kogu 771 (KMM Mv)
Tarbekunstikogu 199 (KMM TK)

*Allajoonitud kogudes on retrospektiivne sisestamine MuIS-i lõpetatud.

** ÜAM_Aj museaalide arv on vähenenud vaatamata juurdekasvule, kuna varem sellesse kogusse määratud museaalid on inventeerimise käigus määratud teistesse kogudesse.

Hoidlatena kasutatakse:

- seitset ruumi hoones Jakobi 1 (ühes ruumis on TÜ kultuurivara, kokku 546,6 m²)
- nelja ruumi hoones Lossi 25 (kokku 503,2 m²)
- kolme ruumi hoones Ülikooli 18 (kokku 153,8 m²)

Lisaks on kasutusel avahoidlana kaks ruumi ja kaks trepikoda hoones Lossi 25 (kokku 340,9 m²).

Muuseumil on kolmes hoones kokku 14 (1203,6 m²) hoidlat. Sisuliselt võib avahoidlateks lugeda enamikku ekspositsioonipinda, kuna ekspositsiooni paigutatud museaalidel hoidlas koht puudub.

Teadustöö

Muuseumi peamised uurimisteemad 2021. aastal olid seotud koostööprojektiga „Kunst või teadus“, milles meie partnerid on Eesti Kunstimuuseum ja Eesti Kunstiakadeemia. Väljunditeni jõutakse

aastal 2022, mil avatakse näitus Kumu kunstimuuseumis ja ilmub kogumik-kataloog, mis toovad esimest korda laiema publiku ette õppe- ja teadustööga seotud visualiseeriva materjali.

TÜM oli partneriks Läti ülikooli kartserite uurimise projektis, mida rahastas Baltic-German University Liaison Office. Projekt koondas Saksa ülikoole, kus on olemas ajalooline kartser. Projekti raames toimusid seminarid, kus tutvustati ülikoolide kartsereid, nende uurimisseisu ja eksponeerimise võimalusi. TÜ kartseri kohta valmis 2021. aastal kolmekeelne raamatukäsikiri (Ken Ird).

Muuseumi aastakonverents toimus 18. novembril teemal „Tullio Ilometsa 100 aastat“, millega tähistati kauaaegse Tartu ülikooli töötaja, keemiku ja muinsuskaitseja ning muuseumi ühe rajaja sünniaastapäeva ja väärtustati tema suurt elutööd.